

**Внатрешно упатство: Информации за корисникот
НовоРапид® 100 единици/ml раствор за инјектирање во вијала
Insulin aspart**

Пред употреба на лекот внимателно прочитајте го упатството бидејќи истото содржи важни информации за вас.

- Чувајте го ова упатство. Можеби ќе треба да го прочитате повторно.
- Ако имате дополнителни прашања, обратете се кај Вашиот лекар, сестра или фармацевт.
- Овој лек Ви е пропишан Вам лично и не треба да им го давате на други лица, бидејќи може да им наштети дури и ако нивните симптоми се исти како Вашите.
- Доколку добиете некој од несаканите дејства, разговарајте со Вашиот лекар, сестра или фармацевт. Ова ги вклучува и оние несакани дејства што не се назначени во ова упатство. Погледнете во делот.

Упатството за пациентот содржи:

1. Што претставува НовоРапид® и за што се употребува
2. Што треба да знаете пред да го земете/употребувате НовоРапид®
3. Како да го земате/употребувате НовоРапид®
4. Можни несакани дејства (реакции)
5. Како да го чувате НовоРапид®
6. Содржина на пакување и други информации

1. Што претставува НовоРапид® и за што се употребува

НовоРапид® е современ инсулин (инсулински аналог) со брзо-дејствувачки ефект. Современите инсулини се подобрена генерација на хуманите инсулини.

НовоРапид® се употребува за намалување на нивото на крвниот шеќер кај возрасни, адолосценти и деца на возраст од 1 години и повеќе (со дијабетес мелитус (дијабетес). Дијабетес е заболување при кое Вашето тело не произведува доволно инсулин за контролирање на нивото на Вашиот крвен шеќер. Третманот со НовоРапид® помага во превенирање на компликации од Вашиот дијабетес.

НовоРапид® ќе почне со намалувањето на Вашиот крвен шеќер 10–20 минути после неговото инјектирање, максималното дејство се постигнува меѓу 1 и 3 часа после инјектирањето, а дејството трае 3-5 часа. Поради неговото кратко дејство НовоРапид® треба да се зема во комбинација со инсулински препарати со средно или долго дејство. НовоРапид® може да се користи и за континуирана инфузија со пумпен систем.

**2. Што треба да знаете пред да го земете/употребувате
НовоРапид®**

Не земајте/употребувајте го НовоРапид®:

- ▶ Ако сте алергични на инсулин аспарт или на која било од другите состојки на овој препарат (погледнете во делот 6 *Содржина на пакување и други информации*).
- ▶ Ако се сомневате дека се појавува хипогликемија (низок крвен шеќер) (погледнете во делот а. Збирно резиме на сериозни и многу вообичаени несакани дејства во делот 4).
- ▶ Ако заштитното капаче е лабаво или недостасува. Секоја вијала има заштитно пластично капаче. Ако вијалата не е во потполно исправна состојба кога сте ја земале, вратете ја кај вашиот добавувач.
- ▶ Ако не е чуван соодветно или бил замрзнат (погледнете во делот 5. *Чување и рок на употреба на НовоРапид®*).
- ▶ Ако инсулиновот не е водено бистар, безбоен и течен.

Ако било што од ова се однесува на Вас, немојте да го користите НовоРапид®. Разговарајте со Вашиот лекар, сестра или фармацевт за совет.

Пред да го земете/употребите НовоРапид®

- ▶ Преверете ја налепницата за да бидете сигурни дека тоа е вистинскиот тип на инсулин.
- ▶ Отстранете го заштитното капаче. Секогаш користете нова игла за секое инјектирање со цел да спречите контаминација.
- ▶ Иглите и шприцевите не смеат да се делат со други лица.

Предупредувања и претпазливост

Некои состојби и активности може да имаат влијание на Вашата потреба за инсулин. Консултирајте го Вашиот лекар:

- ▶ Доколку имате проблеми со Вашите бубрези или црн дроб, или со надбубрежните жлезди, хипофизата или тиреоидеата.
- ▶ Доколку вежбате повеќе од вообичаено или доколку сакате да ја смените Вашата вообичаена исхрана; затоа што тоа може да влијае на Вашето ниво на шеќер во кrvта.
- ▶ Доколку сте болни: продолжете да го употребувате Вашиот инсулин и консултирајте се со Вашиот лекар,
- ▶ Доколку патувате во странство: временската разлика меѓу земјите може да има влијание на вашата потреба од инсулин како и на времето од тука па понатаму.

Кожни промени на местото на инјектирање

Местото на инјектирање треба да се ротира за да се помогне во спречување на промени на масното ткиво под кожата, како што се задебелување на кожата, затегање на кожата или грутки под кожата. Инсулиновот може да не дејствува соодветно доколку го инјектирате во грутка, во затегната или задебелена област на кожата (погледнете го делот 3 „Како да земате/употребувате Тресиба®“. Известете го вашиот лекар доколку забележите промени на кожата на местото на инјектирање.

Известете го вашиот лекар доколку моментално инјектирате во овие афектирани области на кожата пред да почнете да инјектирате во друга област. Вашиот лекар може да ве советува повнимателно да го проверувате нивото на шеќерот во крвта и да го прилагодите инсулинот или дозата на другите антидијабетични лекови.

Деца иadolесценти

Не давајте го овој лек на деца под 1 година затоа што не се изведувани клинички студии кај деца под 1 годишна возраст.

Употреба на други лекови и НовоРапид®

Кажете му на Вашиот лекар доколку земате или неодамна сте земале некој друг лек, дури и за оние што не Ви се пропишани од Вашиот лекар. Некои лекови можат да влијаат на вашето нивото на шеќерот и што значи дека Вашата инсулинска доза треба да се промени. Подоле наведени се најчестите лекови што можат да имаат влијание на Вашиот инсулински третман.

Нивото на Вашиот крвен шеќер може да се намали (хипогликемија) доколку земате:

- Други лекови за третман на дијабетес
- Инхибитори на моноаминооксидаза (МАОИ) (се употребуваат при третман на депресија),
- Бета-блокатори (се употребуваат при третман на висок крвен притисок),
- Инхибитори на ангиотензин конвертирачки ензим (АКЕ) (се употребуваат при третман на одредени срцеви нарушувања или висок крвен притисок),
- Салицилати (се употребуваат за ослободување од болка и за намалување на симптомите на треска),
- Анаболни стероиди (како тестостерон),
- Сулфонамиди (се употребуваат при третман на инфекции).

Нивото на Вашиот крвен шеќер може да се покачи (хипергликемија) доколку земате:

- Орални контрацептиви (таблети за контрола на забременување),
- Тиазиди (се употребуваат при третман на висок крвен притисок или прекумерна задршка на течности).
- Глукокортикоиди (како на пример кортизон кој се употребува при третман на воспаление).
- Тиреоидни хормони (се употребуваат при третман нарушена функција на тиреоидната жлезда).
- Симпатомиметици (како еpineфрин (адреналин), или салбутамол, тербуталин се употребуваат при третман на астма).
- Хормон за раст (лек за стимулирање на скелетниот и соматскиот раст и има влијание на метаболните процеси во телото).
- Даназол (лек кој дејствува на овулатијата).

Октреотид и ланреотид (се употребуваат при третман на акромегалија), ретко хромонално нарушување кое обично се појавува кај средновечни возрасни, предизвикано од прекумерното лачење на хормонот за раст од хипофизата) може или да го зголемат или да го намалат нивото на Вашиот крвен шеќер.

Бета-блокатори (се употребуваат при третман на висок крвен притисок) може целосно да ги ослабат или супримираат првите предупредувачки симптоми кои може да Ви помогнат да го препознаете ниското ниво на крвен шеќер.

Пиоглитазон (таблети кои се користат за третман на Тип 2 дијабетес)

Некои пациенти со долготраен тип 2 дијабетес и срцеви заболувања или претходен мозочен удар кои биле третирани со пиоглитазон и инсулин имаат искусено развој на срцево нарушување. Информирајте го Вашиот лекар што е можно посコро доколку сте почувствувајте знаци на срцево нарушување како невообичаено губење на воздух или брзо зголемување на телесната тежина или локализирано отекување (едема).

Ако сте земале било кој од наведените лекови погоре, Ве молиме разговарајте со Вашиот лекар, сестра или фармацевт.

Пиење алкохол и земање НовоРапид®

► Доколу пиете алкохол Вашата потреба за инсулин може да се промени, затоа што нивото на Вашиот крвен шеќер може или да се покачи или да се намали. Се препорачува внимателно мониторирање.

Бременост и доење

- Ако сте бремена, мислите дека сте бремена или планирате да имате бебе, Ве молиме консултирајте го Вашиот лекар за совет пред да го земете овој лек. НовоРапид® може да се употребува за време на бременост. Вашата потреба за инсулин може ќе биде потребно да се промени во текот на бременоста и после породувањето. Внимателна контрола на Вашиот дијабетес и превенција од хипогликемија се важни и за здравјето на вашето на бебе,
- Не постои ограничување во третманот со НовоРапид® за време на доење

Обратете се за совет кај Вашиот лекар, сестра или фармацевт, пред да го земете овој лек во тек на бременост или доење.

Возење и управување со машини:

- Ве молиме разговарајте со Вашиот лекар дали може да возите ако автомобил или да ракувате со машини.
  - Имате чести хипогликемии.
  - Имате потешкотија во препознавање на хипогликемијата.

Ако нивото на вашиот крвен шеќер е ниско или високо, може да влијае на Вашата концентрација и способност да реагирате, како и на Вашата способност да возите или да управувате со машини. Имајте во предвид дека може да се доведе во опасност себеси или другите.

НовоРапид® има ралиден почеток на дејството, при што доколку се појави хипогликемија, можете да ја почувствувате порано после инјектирањето споредено при употреба на солубилниот хуман инсулин.

Важна информација во врска со помошните состојки на НовоРапид®

НовоРапид® содржи помалку од 1 mmol натриум (23 mg) на доза, поточно НовоРапид® се смета за лек без натриум.

3. Како да го земате/употребувате НовоРапид®

Дозирање и кога да го земете Вашиот инсулин

Секогаш користете го Вашиот инсулин и прилагодете ја дозата точно онака како што Ви кажал Вашиот лекар. Проверете со Вашиот лекар, сестра или фармацевт ако не сте сигури.

НовоРапид® вообичаено се зема веднаш пред оброкот. Земете оброк или ужина за време од 10 мин од инјектирањето за да избегнете низок крвен шеќер. Доколку е неопходно, НовоРапид® може да се дава веднаш после оброкот. За подетални информации, видете го подолу делот Како и каде да се инјектира подоле во информациите.

Не го менувајте Вашиот инсулин, сè додека Вашиот лекар не Ви каже тоа да го направите. Ако Вашиот лекар Ве префла од еден на друг тип или марка на инсулин, можеби ќе биде потребно да Ви ја прилагоди дозата.

Употреба кај деца иadolесценти

Кајadolесценти и деца на возраст од 1 години и повеќе НовоРапид® може да се користи наместо солубилен хуман инсулин кога брзиот почеток на дејството е посакуван. На пример, кога дозирањето кај детето во однос на оброкот е тешко.

Употреба кај посебна група пациенти

Доколку имате намалена функција на бубрези или на црниот дроб, или ако сте над 65 годишна возраст, треба редовно да го контролирате Вашиот крвен шеќер и да разговарате за промените на Вашата инсулинска доза со Вашиот лекар.

Како и каде да инјектирате

НовоРапид® е наменет за поткожно (супкутано) инјектирање или за континуирана инфузија со инсулинска пумпа. Администрација со пумпен систем бара детални инструкции од страна на здравствените работници. Никогаш не смеете да го инјектирате Вашиот инсулин директно во вена (интравенозно) или мускул (интрамускулно). Во колку е неопходно, НовоРапид® може да се дава директно во вена но ова мора да биде направено само од страна на доктор или друг медицински персонал, доколку е возможно.

Секогаш менувајте ги местата на инјектирање во истата регија на кожа која ја користите. Ова може да го намали ризикот од појава на создавање на јазли или кожни набори (погледнете го делот *4. Можни несакани дејства (реакции)*). Најдобри места за самоинјектирање на инсулин се предната страна на половината (абдоменот), надлактицата или предниот дел на надколеницата. Инсулинот ќе делува многу побрзо во колку Вие го инјектирате директно во предниот дел на половината. Се препорачува редовно да го мерите Вашиот крвен шеќер.

NPH (Neutral Protamin Hagedorn) инсулин е единствениот тип на инсулин кој може да се меша со НовоРапид® и смешата мора да се инјектира веднаш под кожа (супкутано). НовоРапид® треба да се вовлече со шприцот, пред да се вовлече NPH инсулинот.

Како да се зема/употребува НовоРапид®

Доколку употребувате само еден тип на инсулин

1. Вовлечете во шприц исто толкаво количество на воздух колку што планирате да инјектирате инсулин. Инјектирајте го воздухот во вијалата,
2. Свртете ја вијалата и шприцот наопаку и извлечете ја точната инсулинска доза во шприцот. Извлечете ја иглата од вијалата. Истиснете го воздухот од шприцот и проверете дали е дозата точна.

Доколку е потребно да помешате два типа на инсулин

1. Непосредно пред употреба, тријте го NPH инсулинот (заматен) помеѓу вашите дланки сè додека течноста не стане еднакво бела и заматена,
2. Вовлечете ја во шприцот истата количина на воздух како и дозата на NPH инсулин. Инјектирајте го воздухот во вијалата која го содржи NPH инсулинот и извлечете ја иглата,
3. Вовлечете во шприцот исто количество на воздух како и при доза од НовоРапид®. Истиснете го воздухот во вијалата која го содржи НовоРапид®. Свртете ги вијалата и шприцот обратно и извлечете ја пропишаната доза на НовоРапид®. Истиснете го воздухот од шприцот доколку го има и проверете дали дозата е добро определена,
4. Ставете ја иглата во вијалата со NPH инсулин, свртете ја вијалата и шприцот наопаку и запишете доколку дозата не ви е добро препишана. Истиснете го воздухот од шприцот и проверете ја дозата. Инјектирајте ја мешавината веднаш,
5. Секогаш комбинирајте го НовоРапид® со NPH инсулин во иста секвенца.

Како се инјектира НовоБапид®

- Инјектирајте го инсулинот поткожно. Користете ја техниката на инјектирање препорачана од страна на Вашиот лекар или сестра.
- Држете ја иглата под Вашата кожа најмалку 6 секунди за да се осигурате дека сте го инјектирали целиот инсулин.
- Отстранете ја иглата после секое инјектирање.

За употреба како инфузија со инсулинска пумпа

НовоБапид® не смее да се меша со ниту еден друг вид на инсулин кога се употребува во пумпа.

Следете ги упатствата и препораките од Вашиот лекар за употребата на НовоБапид® во пумпа. Пред да почнете да го користите НовоБапид® во инсулинска пумпа мора да се имате стекнато со значително познавање за употребата како и да имате информации за секоја активност што треба да биде превземена во случај на болест, премногу висок или премногу низок крвен шеќер или при дефект на инсулинската пумпа.

- Пред да ја ставите иглата, измијте ги рацете и местото каде што ќе ја поставите иглата со сапун и вода, како би се избегнала било каква инфекција на местото на инфузија,
- Кога полните нов резервоар, бидете сигурни дека немате оставено поголеми воздушни меури во шприцот или во тубата,
- Промената на инфузциониот сет (туба и игла) мора да биде направено според упатството приложено со инфузциониот сет.

За да се добие користа од инсулинската инфузија и да се одредат можните недостатоци на инсулинските пумпи, се препорачува редовно да го мерите Вашиот крвен шеќер.

Што треба да се направи при дефект на инсулинскиот пумпен систем

Секогаш треба да имате резервен начин за апликација на инсулин по пат на поткожно инјектирање во случај Вашиот пумпен систем да е во дефект.

Ако сте земале/употребиле повеќе инсулин отколку што Ви е потребно

Доколку сте земале инсулин повеќе отколку што Ви е потребно, Вашиот крвен шеќер многу ќе се намали (хипогликемија). Видете во а. Збирно резиме со сериозни и многу вообичаени несакани дејства во делот 4.

Ако сте заборавиле да земете/употребите инсулин

Ако сте заборавиле да земете инсулин Вашиот крвен шеќер може многу да се покачи (хипергликемија).

Видете с. Ефекти од дијабетес во делот 4.

Ако престанете да земате инсулин

Не престанувајте со користење на Вашиот инсулин без да се консултирате со лекар, којшто ќе Ви каже што треба да направите. Тоа може да доведе до многу висок крвен шеќер (сериозна хипергликемија) и кетоацидоза. Видете с. Ефекти од дијабетесот во делот 4.

Доколку имате дополнителни прашања за употребата на овој лек, обратете се кај Вашиот лекар, сестра или фармацевт.

4. Можни несакани дејства (реакции)

Како и сите лекови, и овој лек може да има несакани дејства, иако не секој може да ги почувствува

a. Збирно резиме на сериозни и многу вообичаени несакани дејства

Низок крвен шеќер (хипогликемија) е многу чест несакан ефект. Може да појави кај 1 на 10 луѓе.

Низок крвен шеќер може да се појави ако:

- Инјектирате премногу инсулин.
- Јадете многу малку или го пропуштате оброкот.
- Вежбате повеќе од вообичаено.
- Пиете алкохол (видете Пиење алкохол и земање НовоРапид® во делот 2).

Знаци на низок крвен шекер: студена пот, студена бледа кожа, главоболка, забрзано срцевиене, лошење, чувство на голема глад, привремени промени во видот, сонливост, невообичаен замор и слабост, нервоза или тремор, чувство на анксиозност, чувство на конфузија, тешкотии во концентрацијата.

Сериозно низок крвен шеќер може да доведе до бесознание. Доколку пролонгираниот низок крвен шеќер не се третира, може да доведе до оштетување на мозокот (привремено или трајно) па дури и со смрт. Може да се оправите побрзо од бесознание со инјектирање на хормонот глукагон од страна на лице кое е обучено како да го даде. Доколку Ви е даден глукагон, ќе Ви треба гликоза или шеќерна ужинка веднаш штом се освестите. Доколку не одговорите на третманот со глукагон, мора да бидете задржани во болница.

Што да направите воколку почувствувате низок крвен шеќер:

- Доколку почувствувате низок крвен шеќер, земете глукозни таблети или друг производ што содржи многу шеќер (на пр. бонбони, бисквити, овошен сок). Измерете го Вашиот крвен шеќер доколку е можно и одморете се. За секој случај, секогаш со себе носете глукозни таблети, бонбони, бисквити или овошен сок,
- Кога симптомите на хипогликемија ќе исчезнат или кога нивото на Вашиот крвен шеќер е стабилизирано, продолжете со инсулинската терапија,

- Доколку имате ваков низок крвен шеќер поради кој ја губите свеста, доколку сте имале потреба од инјекција глукагон, или доколку сте почувствувале многу епизоди на низок крвен шеќер, разговарајте со Вашиот лекар. Количината или времето на давање на инсулин, храната или вежбањето, можеби ќе треба да се прилагодат.

Кажете им на луѓето кои ги засега дека имате дијабетес и кои се последиците, вклучувајќи го и ризикот од губење на свеста (бесознание) поради многу низок крвен шеќер. Кажете им на луѓето дека доколку се онесвестите (ја изгубите свеста), треба да Ве свртат на страна и веднаш да побараат медицинска помош. Не смеат да Ви дадат ништо да јадете или пиете ако не сте во свесна состојба затоа што така може да се задушите.

Сериозна алергиска реакција на НовоРапид® или на некој од неговите помошни супстанции (наречена системска алергиска реакција) е многу ретко несакано дејство, но може потенцијално да биде животозагрозувачко. Може да се појави кај помалку од 1 на 10.000 луѓе.

Веднаш побарајте медицинска помош:

- Доколу симптомите на алергија се прошират и на други места на телото.
- Доколку ненадејно се почувствуваате лошо, и почнете да се потите, Ви се лоши (повраќате), имате тешкотии со дишењето, забрзано срцевиење, чувство на зашеметеност.
- Доколку почувствуваате некој од овие симптоми, побарајте медицинска помош веднаш.

Кожни промени на местото на инјектирање

Ако инјектирате инсулин на исто место, масното ткиво може да се затегне (липоатрофија) или да се задебели (липохипертрофија) (може да се појави кај 1 од 100 корисници). Грутките под кожата исто така можат да бидат предизвикани од насобирање на протеини и ова е наречено амилоидоза (кожна амилоидоза; не е познато колку често се случува). Инсулинот може да не дејствува соодветно доколку го инјектирате во грутки, затегната или задебелена област на кожата. Променете го местото на инјектирање при секоја инјекција за да се помогне спречувањето на кожни промени.

b. Листа на други несакани дејства

Невообичаени несакани дејства (реакции)

Може да се појават кај помалку од 1 на 100 луѓе.

Знаци на алергија. Локална алергиска реакција (болка, црвенило, исип, воспаление, модринки, оток и јадеж) можат да се појават на местото на инјектирање. Вообичаено е овие реакции да се изгубат во текот на неколку недели од употребата на инсулин. Ако не се изгубат, или ако се рашират по Вашето тело, консултирајте сè веднаш со Вашиот лекар. Исто така видете го делот Сериозни алергиски реакции погоре.

Проблеми со видот. На почетокот од инсулинскиот третман, можат да се појават пречки со видот, но најчесто оваа реакција со времето исчезнува.

Оток на зглобовите. Кога ќе почнете со инсулинскиот третман може да дојде до појава на задржување на течностите и оатекување околу глуждовите и другите зглобови. Набрзо оваа појава исчезнува. Доколку не исчезне, разговарајте со вашиот лекар.

Дијабетична ретинопатија. (заболување на окото поврзано со дијабетес кое може да доведе до губење на видот): Доколку имате дијабетична ретинопатија и нивото на Вашиот шеќер во кrvta се покачува многу брзо, ретинопатијата може да се влоши. Ве молиме консултирајте се со Вашиот доктор во врска со ова.

Ретки несакани дејства (реакции)

Може да се јават кај помалку од 1 на 1000 луѓе.

Болна невропатија. (болка поради оштетување на нервот): Доколку нивото на Вашиот шеќер во кrvta се подобрува многу брзо, може да имате болка поврзана со нервите - позната како акутна болна невропатија која е најчесто од минлив карактер.

Пријавување на несакани дејства

Доколку добиете кое било несакано дејство, разговарајте со Вашиот лекар, сестра или фармацевт. Ова ги вклучува и сите несакани дејства кои не се наведени во ова упатство. Можете да ги пријавите директно и преку националниот систем за пријавување на несакани дејства. Со пријавувањето на несаканите дејства, Вие помагате во добивање на повеќе информации за безбедноста на лекот.

c. Ефект од дијабетесот

Висок крвен шеќер (хипергликемија)

Висок крвен шеќер може да се појави ако Вие:

- Сте си дале помалку инсулин .
- Сте заборавиле да си инјектирате инсулин или сте престанале да земате инсулин.
- Постојано си давате помалку инсулин отколку што Ви е потребно.
- Имате инфекција и/или треска.
- Јадете повеќе од вообично.
- Имате помала физичка активност од вообично.

Предупредувачките знаци на висок крвен шеќер:

Предупредувачките знаци се појавуваат постепено. Тие вклучуваат: зголемено мокрење, чувство на жед, губење на апетитот, лошење (гадење

или повраќање), чувство на сонливост или замор, црвена сува кожа, сува уста и здив со мирис на овошје (ацетон).

Што да направите ако почувствуваате висок крвен шеќер:

- Ако ви се јави кој било од горенаведените знаци: проверете го нивото на крвниот шеќер, присуството на кетонски тела во урината, потоа веднаш да побарате лекарска помош.
- Ова може да се знаци на сериозна состојба наречена дијабетична кетоацидоза (покачување на киселини во крвта поради тоа што телото ги топи мастите наместо јаглехидратите). Доколку истата не се лекува може да предизвика дијабетична кома и евентуално смрт.

5. Како да го чувате НовоРапид®

Лекот чувајте го на места вон вид и дофат на деца.

Не употребувајте го овој лек по истекувањето на рокот на употреба означен на налепницата на патронот или на пакувањето, по **Важи до**.

Рокот на траење се однесува на последниот ден од наведениот месец.

Секогаш чувајте го патронот во надворешната паковка кога не го употребувате, со цел да го заштитите од светлина.

НовоРапид® мора да биде заштитен од прекумерна топлина и сончева светлина.

Пред отварање: Да се чува на температура од 2°C до 8°C во фрижидер. подалеку од елементот за ладење. Да не се замрзнува.

За време на употреба или кога се носи како резерва: Овој препарат може да го чуваате максимум до 4 недели. Да се чува на температура не повисока од 30°C. Да не се чува во фрижидер и да не се замрзнува.

Отстранете ја иглата после секое инјектирање.

Лековите не смее да се отстрануваат преку вода или домашно губре. Прашајте го Вашиот фармацевт како да го отстраните лекот кој повеќе не Ви е потребен. Овие мерки ќе помогнат во зачувување на животната средина.

6. Содржина на пакување и други информации

Што содржи НовоРапид®

Активната супстанција е инсулин аспарт. Секој ml содржи 100 единици на инсулин аспарт. Секоја вијала содржи 1.000 единици на инсулин аспарт во 10 ml раствор за инјектирање,

Помошни супстанции се: глицерол, фенол, метакрезол, цинк хлорид, динатриум фосфат дихидрат, натриум хлорид, хлороводородна киселина, натриум хидроксид и вода за инјекции.

Како изгледа НовоРапид® и содржина на пакувањето

НовоРапид® е раствор за инјектирање.
Големина на пакување: 1 вијала x 10 ml во кутија
Растворот е бистар и безбоен.

Начин на издавање

Лекот се издава во аптека само на рецепт.

Производител

Novo Nordisk A/S,
Novo Allè,
DK-2880 Bagsvaerd, Denmark.

Име и адреса на носителот на одобрението за ставање на лек во промет

Ново Нордиск Фарма дооел
Ул. Никола Кљусев бр.11
1 000 Скопје, Р. Македонија

Број и датум на решението за промет

Бр.:

Датум:

Датум на последната корекција на упатството:
декември 2020